

„Boję się świata bez wartości, bez wrażliwości, bez myślenia.

Świata, w którym wszystko jest możliwe.

Ponieważ wówczas najbardziej możliwe jest zło”

Ryszard Kapuściński

PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
NR 6
W GDAŃSKU

Rok szkolny 2023/2024

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
2. Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 08.03.2022 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 609)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
7. Ustawa z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2021 r. poz. 1762 ze zm.)
8. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948 r.
9. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
10. Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
11. Ustawa z 24.03.2022 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2022 r. poz. 763)
12. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276)
13. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
14. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700.)
15. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
16. Wytyczne MEN, MZ i GIS dla szkół podstawowych, zbior zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną COVID- 19 (źródło: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wytyczne-sanitarne-dla-szkol-przedszkoli-i-placowek--aktualizacja>)

17. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024
18. Kierunki nadzoru właściwego kuratora oświaty w roku szkolnym 2023/2024
19. Statut szkoły

Założenia organizacyjne

1. Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizują nauczyciele.
2. Program obejmuje wszystkich uczniów, poprzez spójne oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne w trakcie organizowanej aktywności uczniów.
3. Na podstawie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego dla każdej klasy tworzy się plan działań wychowawczych i profilaktycznych dostosowany do potrzeb, możliwości i sytuacji wychowawczej klasy.
4. Zakłada się współpracę z rodzicami oraz instytucjami wspierającymi działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły.
5. Program jest dokumentem otwartym.

Diagnoza procesu wychowawczego

Program Wychowawczo-Profilaktyczny powstał na podstawie obserwacji, wywiadu oraz diagnozy i analizy sytuacji wychowawczej w szkole. Odpowiada na realne potrzeby, problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole i jej środowisku. Program Wychowawczo-Profilaktyczny zakłada poprawę sytuacji wychowawczej w szkole oraz stworzenie wizerunku szkoły jako miejsca bezpiecznego i przyjaznego dla uczniów, rodziców, nauczycieli i innych osób z nią związanych. W dzisiejszych czasach chcielibyśmy, aby uczniowie naszej szkoły wyrastali na ludzi mądrych, odpowiedzialnych, dobrych i życzliwych, umiejących radzić sobie z trudnościami codziennego życia, odróżniających dobro od zła, bezpieczeństwo od niebezpieczeństwa, reagujących na otaczające zagrożenie, umiejących dostrzegać potrzeby i problemy innych oraz służyć im pomocą, a także dbających o otaczające nas środowisko naturalne.

Misja szkoły

Jednym z głównych celów Szkoły Podstawowej nr 6 w Gdańsku jest systematyczne podnoszenie jakości jej pracy we wszystkich obszarach działalności. W naszej szkole panuje atmosfera przyjaźni i wzajemnej akceptacji. Dokładamy wszelkich starań, aby uczeń czuł się pewnie i bezpiecznie oraz osiągał sukcesy na miarę swoich możliwości.

Jesteśmy szkołą, która:

1. Zapewnia wszechstronny rozwój osobowości uczniów, uwzględniając ich indywidualne potrzeby;
2. Rozwija uzdolnienia i zainteresowania uczniów poprzez bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych i udział w różnorodnych konkursach;
3. Upowszechnia zdrowy styl życia, kształtując postawy prozdrowotne i proekologiczne;
4. Wychowuje w duchu patriotyzmu, uczy poszanowania historii narodu i tradycji regionu, jednocześnie otwiera uczniów na korzyści płynące z integracji europejskiej i współpracy międzynarodowej przy wykazaniu konieczności zachowania pokoju oraz przestrzegania praw człowieka,
5. Dąży do integracji społeczności uczniowskiej poprzez budowanie atmosfery akceptacji i tolerancji w relacjach uczniów wywodzących się z różnych środowisk rodzinnych oraz posiadających odmienny światopogląd;
6. Dbą o właściwy klimat sprzyjający twórczej i efektywnej pracy;
7. Jest przyjazna dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
8. Wspomaga wychowawczą rolę rodziny, współdziałając z rodzicami /prawnymi opiekunami/ w procesie kształcenia i wychowania;
9. Gwarantuje nauczanie przez wysoko wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną.

Misją naszej szkoły jest wychowanie dziecka świadomego dokonywanych wyborów, wrażliwego i otwartego na środowisko naturalne i społeczne w jakim funkcjonuje, pewnie poruszającego się w określonym kulturowo i światopoglądowo systemie wartości, odpowiedzialnego, prawego, krytycznego, tolerancyjnego i zdolnego do współdziałania.

Wizja rozwoju szkoły

Jesteśmy szkołą, w której uczeń zdobywa rzetelną wiedzę i umiejętności umożliwiające dalszy rozwój i osiągnięcie sukcesów osobistych.

Szkoła będzie wspólnotą opartą na zasadzie przyjaźni, szacunku i wzajemnej pomocy, a także zaangażowania uczniów, rodziców i pracowników w kształtowaniu jej wizerunku.

Szkoła będzie pomagać uczniom w osiągnięciu pełni ich rozwoju dzięki:

1. Stworzeniu miłej, bezpiecznej atmosfery nauki i współżycia,
2. Rozpoznawaniu, zachęcaniu i rozwijaniu indywidualnych oraz twórczych uzdolnień i umiejętności na miarę ich możliwości intelektualnych,

3. Wzbudzaniu miłości do nauki, pojmowanej jako proces trwający przez całe życie, rozwijaniu poczucia dumy z osiągniętych wyników.

Szkoła będzie przygotowywać dziecko do przyszłego życia przez:

1. Uczenie respektowania potrzeb innych i tolerancji,
2. Kształtowanie pozytywnego stosunku do zabawy, pracy, wypoczynku,
3. Propagowanie dziedzictwa kultury narodowej,
4. Poznawanie zasad życia społecznego,
5. Zachęcanie do zespołowego działania i odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze.

Grono nauczycielskie będzie:

1. Wzajemnie sobie pomagać, okazując szacunek i życzliwość w wypełnianiu powierzonych mu zadań wobec uczniów szkoły,
2. Doskonalić warsztat nauczyciela w zakresie nowych rozwiązań organizacyjnych, edukacyjnych i wychowawczo-opiekuńczych,
3. Przestrzegać etyki zawodu nauczycielskiego.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

1. Kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
2. Zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
3. Szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny za siebie i innych,
4. Prezentuje aktywną postawę w promowaniu dbałości o środowisko naturalne,
5. Zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
6. Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi i cywilizacyjnymi,
7. Zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
8. Jest tolerancyjny,
9. Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
10. Jest ambitny, kreatywny, odważny, samodzielny,

11. Posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,

12. Zna zasady ochrony zdrowia psychicznego

13. Rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego, a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy),

14. Szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,

15. Jest odporny na niepowodzenia,

16. Integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Dyrektor szkoły, wicedyrektorzy

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- monitoruje współpracę pedagoga specjalnego z nauczycielami, wychowawcami, innymi specjalistami oraz umacnia wspierającą rolę pedagoga specjalnego w rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki,

- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog specjalny, pedagog, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i uzależnieniami od technologii cyfrowych,
 - uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
 - uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,

- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów, w tym uzależnień od technologii cyfrowych,
- wspierają uczniów – cudzoziemców w pokonywaniu trudności związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą oraz różnicami kulturowymi, w tym uczniów z Ukrainy w szczególności z powodu sytuacji kryzysowej, w jakiej się znaleźli,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, a także nadużywaniem technologii cyfrowych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
-
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem specjalnym, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,

- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, udzielania kar, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,
- promuje doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.

6. Pedagog specjalny, m.in.:

- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i uczniami w:
 - rekomendowaniu dyrektorowi działań w zakresie zapewnienia aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz tworzeniu warunków dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami,
 - prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
 - rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniami,
- współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny),
- przedstawia radzie pedagogicznej propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wymienionych wyżej zadań.

7. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
 - rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
 - aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
 - wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”),
 - promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

8. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,

- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

9. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Zasady współpracy wychowawczo-profilaktycznej ze środowiskiem lokalnym

Pomoc w oddziaływaniach wychowawczych i profilaktycznych płynie ze strony następujących instytucji:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 7 w Gdańsku,
2. Sąd Rejonowy IV Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą przy ul. 3 Maja 9 A,
3. Straż Miejska,
4. Policja,
5. Polskie Centrum Mediacji
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
6. Miejska Biblioteka Publiczna,
7. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
8. Rada Dzielnicy Jasień
9. Pałac Młodzieży w Gdańsku

Inne instytucje współpracujące ze szkołą przy realizacji programu (poradnie specjalistyczne, stowarzyszenia i instytucje wspierające działania prozdrowotne i ekologiczne).

<p>Główne cele działań wychowawczo – profilaktycznych</p>	<p>Realizacja celów (przewidywana wiedza, zachowania, przekonania, umiejętności uczniów)</p> <p>Po realizacji programu, uczeń:</p>
<p>Rozwijanie umiejętności myślenia przyczynowo - skutkowego w procesie uczenia się i w podejmowaniu decyzji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności organizowania uczenia się i efektywnego spędzania wolnego czasu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zauważa wpływ własnych decyzji na wyniki w nauce. 2. Analizuje skutki własnych działań i decyzji. 3. Potrafi myśleć krytycznie i podejmuje decyzje w procesie uczenia się. 4. Docenia wartość czasu wolnego i umie ten czas właściwie spędzać. 5. Zna różne drogi zdobywania wiedzy, korzysta z nich wg potrzeb. 6. Rozumie skutki wagarów, docenia rzetelność i sumienność w zdobywaniu wiedzy. 7. Zdobywa kolejne umiejętności ku samodzielności. 8. Radzi sobie z sukcesem i porażką. 9. Jest świadomy korzyści wynikających ze zdobywania wiedzy. 10. Zna pojęcia własności intelektualnej. 11. Rozumie pojęcie higieny pracy, stosuje jej zasady.
<p>Poznanie i szanowanie praw człowieka, dziecka, ucznia, obywatela.</p> <p>Wychowanie w duchu patriotycznym.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawowe dokumenty dotyczące praw człowieka. 2. Rozumie wartość praw człowieka w kontekście historii naszego narodu oraz innych ludzi. 3. Zna prawa i obowiązki ucznia, człowieka, obywatela. 4. Zna i rozumie wartość patriotyzmu, tradycji, kultury, języka dla siebie i wszystkich Polaków. 5. Bierze udział w świętach i rocznicach ważnych dla naszego narodu. Apele, uroczystości szkolne 6. Wie, co to jest prawo i skutki jego łamania (przestrzega przepisów, regulaminów, zasad,). 7. Rozumie wpływ jednostki na społeczeństwo. 8. Zdobywa wiedzę na temat demokracji. Aktywnie uczestniczy w działaniach samorządu uczniowskiego. 9. Zna wyjątkowych Polaków, ich osiągnięcia i wpływ na historię lub cywilizację. 10. Buduje swój system wartości na osiągnięciach wielkich ludzi. Szuka wzorców i autorytetów. Ma pozytywny obraz siebie. 11. Poznaje najbliższe środowisko i specyfikę swojego regionu.

	12. Kulturywanie tradycji polskich i regionalnych
Świadome i celowe korzystanie z Internetu oraz innych mediów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jest świadomy korzyści i zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu. 2. Zna i rozumie pojęcie cyberprzemocy i wie, gdzie szukać pomocy w przypadku zauważenia takiego zjawiska. 3. Ma świadomość skutków prawnych wynikających z przemocy w sieci. 4. Wie, czym jest manipulacja w mediach. Posiada umiejętność oddzielenie fikcji od rzeczywistości 5. Rozumie mechanizmy wykorzystywane w reklamach. 6. Rozróżnia własną prywatność od świata wirtualnego. 7. Odpowiedzialnie korzysta z aplikacji, programów, komunikatorów. 8. Zna zasady korzystania z wiadomości w sieci (bezpieczeństwo, wiarygodność wiedzy, prawa autorskie,) 9. Wie, kiedy można, a kiedy nie można korzystać z Internetu oraz innych mediów. 10. Zna zasady higieny pracy przy komputerze. 11. Korzysta tylko i wyłącznie z gier, filmów i seriali przeznaczonych dla swojej grupy wiekowej
Rozumienie pojęcia kultury osobistej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawowe zasady komunikacji międzyludzkiej (w tym dbałość o kulturę języka). 2. Umie właściwie się zachować w codziennych sytuacjach (dzień dobry, proszę, dziękuję,) 3. Wie, jak należy się zachować w środkach komunikacji, w podróży, w teatrze, w szpitalu 4. Umie witać się i żegnać z różnymi osobami w różnym wieku (jak się zwracać do różnych osób; kto komu pierwszy podaje rękę,) 5. Wie, w jakich miejscach należy wyłączyć lub wyciszyć telefon. 6. Rozumie, że strój jest wyrazem szacunku wobec innych. 7. Umie właściwie zachować się przy stole. 8. Rozumie, że higiena osobista jest też elementem kultury osobistej. 9. Szanuje każdego człowieka bez względu na jego wiek, płeć, kolor skóry, religię

	<p>10. Ma świadomość, że kultura osobista obowiązuje wszystkich, wszędzie i zawsze.</p> <p>11. Dbą o poszanowanie mienia wspólnego, estetykę klasy, szkoły i otoczenia.</p>
Rozumienie szkodliwości uzależnień.	<p>1. Rozumie pojęcie uzależnienia. Unika zachowań ryzykownych.</p> <p>2. Zna mechanizmy i skutki uzależnień.</p> <p>3. Ma świadomość szkodliwości różnych substancji psychoaktywnych.</p> <p>4. Rozumie, że asertywność jest siłą, a nie słabością.</p> <p>5. Zdobywa wiedzę na temat uzależnień.</p> <p>6. Dokonuje właściwych wyborów opartych na wiedzy.</p> <p>7. Wie, jak i gdzie szukać pomocy w trudnych dla niej/niego sytuacjach.</p> <p>8. Potrafi gromadzić argumenty do dyskusji, umie racjonalnie bronić własnego zdania czy stanowiska w dyskusji na temat uzależnień.</p> <p>9. Ma świadomość wpływu alkoholu, narkotyków czy tytoniu na zdrowie i sprawność człowieka.</p> <p>10. Rozumie wpływ spożywania napojów energetycznych na młody organizm.</p>
Rozumienie rodziny jako wartości.	<p>1. Rozumie rodzinę jako cenna wartość dla każdego człowieka.</p> <p>2. Rozumie rolę rodziny w środowisku lokalnym.</p> <p>3. Wie, czym są więzi rodzinne.</p> <p>4. Ceni tradycje rodzinne, związane są z tym rytuały i święta.</p> <p>5. Rozumie, czym są prawa dziecka w rodzinie.</p> <p>6. Jest świadomy, że każdy członek rodziny (również dziecko) ma swoje obowiązki.</p> <p>7. Wie, jakiego wsparcia może otrzymać w rodzinie.</p> <p>8. Rozumie i ceni wartości wynikające z relacji w rodzinie (w tym również w przypadku rodziny wielopokoleniowej).</p> <p>9. Rozumie, że w każdej rodzinie zdarzają się sytuacje trudne (choroba, zmęczenie, rozłąka,)</p> <p>10. Rozumie pojęcie <i>empatia</i>.</p>
Dbłość o przyrodę.	<p>1. Rozumie, że człowiek jest częścią przyrody.</p> <p>2. Wie, jak dbać o środowisko naturalne.</p> <p>3. Wie, jak należy segregować odpady.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Rozumie, czym jest ekologia. 5. Rozumie szkodliwość nieodpowiedzialnych zachowań człowieka (śmiecenie, rozpalanie ognisk, wypalanie traw) 6. Szanuje zwierzęta, rozumie ich inne potrzeby niż potrzeby człowieka. 7. Unika korzystania z opakowań z tworzyw sztucznych. 8. Bierze udział w akcjach i inicjatywach proekologicznych, realizacji programów i projektów z tym związanych 9. Rozumie konieczność oszczędzania wody i żywności. 10. Zna i szanuje przyrodę w swoim środowisku i regionie. 11. Podejmuje samodzielne inicjatywy ekologiczne 12. Rozumie pojęcia związane z ekologią takie jak: recycling, upcycling, drugie życie starych przedmiotów
<p>Rozumienie zjawisk i problemów otaczającego świata (w tym takie zjawiska jak pandemia, terroryzm, wojna,).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumie pojęcia zgody i tolerancji w życiu społecznym. 2. Rozpoznaje przemoc, terroryzm czy agresję. 3. Zna międzynarodowe instytucje, które dbają o pokój na świecie. 4. Bierze udział w wydarzeniach związanych z prawami człowieka, wolnością, tolerancją 5. Przyjmuje właściwą postawę wobec osób niepełnosprawnych, chorych, starszych 6. Jest świadomy największych problemów społecznych na świecie takich jak głód, epidemia, wojna 7. Ma świadomość, że jego zainteresowania i uzdolnienia mogą decydować o jego decyzjach zawodowych. 8. Ma świadomość wartości pracy człowieka i roli w społeczeństwie. 9. Zna charakter własnego miasta czy regionu. Zna ich historię, walory turystyczne 10. Udziela się społecznie, bierze udział w akcjach charytatywnych
<p>Dbłość o zdrowie i bezpieczeństwo własne oraz innych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawowe zasady pierwszej pomocy przedmedycznej. 2. Wie, czemu służy numer ratunkowy 112. 3. Radzi sobie ze stresem. 4. Wie, na kogo może liczyć w trudnych sytuacjach. Jest świadomy tego, że nie ma sytuacji bez wyjścia. 5. Rozumie potrzebę szczepień ochronnych.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Prowadzi aktywny tryb życia. 7. Dbą o zdrowie, kondycję i estetykę. 8. Posiada wiedzę na temat zdrowego odżywiania. 9. Rozumie potrzebę aktywnego odpoczynku. 10. Stosuje nawyki higieny osobistej. 11. Zna rodzaje zagrożeń cywilizacyjnych 12. Potrafi bezpiecznie poruszać się na drodze jako pieszy oraz uczestnik ruchu drogowego 13. Jest ostrożny w zawieraniu kontaktów z nieznanymi 14. Zna zasady umiejętnego reagowania w sytuacjach zagrożenia
<p>Integracja w klasie i w szkole. Rozumienie wartości pracy zespołowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumie wartość pracy zespołowej. Współpracuje w zespole. 2. Rozpoznaje własne potrzeby i rozumie potrzeby innych. 3. Unika konfliktów i jest otwarty na rozwiązywanie problemów w grupie. 4. Poznaje zasady negocjacji i mediacji. 5. Wie, jak zawierać kompromisy. 6. Zauważa mobbing w grupie rówieśniczej. 7. Bierze udział w różnych wydarzeniach klasowych i szkolnych. 8. Docenia wartość przyjaźni. 9. Rozumie potrzebę pomocy koleżankom i kolegom. 10. Szanuje poglądy innych. 11. Kształtuje postawy empatii i wrażliwości na potrzeby innych, wyrabia poczucie odpowiedzialności za grupę, do której przynależy. 12. Reaguje na wszelkie przejawy nagannych zachowań wśród uczniów w szkole i poza nią w tym również w sieci internetowej
<p>Założenia wychowawczo-profilaktyczne, związane z przyjęciem do obcokrajowców w tym szczególnie uchodźców wojennych z Ukrainy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole Związane z wojną przeżycia dzieci-uchodźców, ale również innych uczniów szkoły, wymagają zbudowania wśród pracowników szkoły świadomości o przeżyciach dzieci i konsekwencjach dla ich zdrowia psychicznego w przypadku braku odpowiedniej wrażliwości na traumę. W związku z tym, że dzieci są pod dużym wpływem obecnych oraz nadchodzących wydarzeń związanych z wojną, nauczyciele powinni: <ul style="list-style-type: none"> • przygotować się na prowadzenie wielu trudnych dyskusji z uczniami,

	<ul style="list-style-type: none">• wypracować właściwy styl prowadzenia rozmów na temat toczącej się wojny,• dostosowywać informacje o aktualnej sytuacji związanej z wydarzeniami w Ukrainie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka,• nie wzbudzać u uczniów niepotrzebnego lęku i niepokoju,• wzmacniać poczucie bezpieczeństwa poprzez informowanie o wsparciu udzielanym Ukrainie oraz bezpiecznym pobycie w Polsce. <p>2. Integrowanie społeczności klasowej i wewnątrzszkolnej</p> <p>Podjęmowane w szkole działania powinny stwarzać warunki do poznania przez uczniów polskich i ukraińskich kultur obydwu krajów, ukazania różnic i podobieństw łączących Ukraińców i Polaków, wyjaśniania tradycji, obrzędów, zwyczajów i ważnych dla obydwu krajów wydarzeń. Właściwe relacje rówieśnicze powinny być budowane w oparciu o pozytywne wartości, takie jak: tolerancja wobec różnych religii, kultur, tradycji, szacunek wobec osób innej narodowości. W szkole powinna być tworzona atmosfera wzajemnego zaufania, szacunku i otwartości na problemy innych. Integracji sprzyjać będzie wprowadzenie skutecznego sposobu i formy porozumiewania się z uczniami ukraińskimi, włączanie ich w życie szkoły, organizowanie wspólnego spędzania czasu podczas różnych, aranżowanych przez szkołę, sytuacji.</p> <p>3. Udzielanie uczniom odpowiedniej pomocy i wsparcia</p> <p>Nauczyciele powinni obserwować uczniów pod kątem zapewnienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej, informować uczniów i ich rodziców, jakiego wsparcia może udzielić szkoła oraz do jakich osób, instytucji, urzędów mogą się zwrócić o pomoc. Pomocą dla uczniów będzie wskazanie im sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji, zarządzania emocjami, budowania prawidłowych relacji rówieśniczych. Nad zwiększeniem ich kompetencji w tym zakresie powinni pracować z uczniami specjaliści zatrudnieni w szkole. Powinni</p>
--	--

	<p>oni także wspomagać nauczycieli w rozpoznania problemów w sferze emocjonalnej, społecznej, fizycznej konkretnych uczniów oraz zespołów klasowych.</p> <p>W pomoc dzieciom z Ukrainy należy zaangażować także uczniów szkoły, wskazując w jaki sposób można pomagać ukraińskim rówieśnikom lub umożliwić realizację ich propozycji.</p>
--	---

Uwagi do realizacji programu:

1. Konstrukcja programu wychowawczo – profilaktycznego powinna być poprzedzona diagnozą potrzeb wychowawczych w szkole.
2. W diagnozie biorą udział wszyscy nauczyciele, rodzice i uczniowie (ze względu na różne grupy wiekowe uczniów, można dokonać diagnozy wybiórczo).
3. W planowaniu pracy z uczniami należy brać pod uwagę zalecenia wynikające z realizacji planu nadzoru dyrektora w poprzednim roku szkolnym.
4. Podstawą sukcesów wychowawczych jest znajomość uczniów, ich problemów i oczekiwań.
5. Nauczyciele powinni na bieżąco diagnozować potrzeby uczniów, a gdy jest potrzeba, na bieżąco go modyfikować.
6. Program wychowawczo - profilaktyczny jest realizowany we wszystkich zajęciach i działaniach w szkole.
7. Program wychowawczo - profilaktyczny współtworzy się i współrealizuje przy współpracy z rodzicami.
8. W celu osiągnięcia celów zawartych w programie wychowawczo – profilaktycznym, zarówno nauczyciele jak i rodzice, powinni współpracować ze specjalistami (lekarze, prawnicy, psychologzy).
9. Program wychowawczo – profilaktyczny realizują wszyscy nauczyciele.
10. Treści zawarte w programie są przekazywane na wszystkich zajęciach organizowanych w szkole (w tym uroczystości, wycieczki, biwaki, akcje charytatywne).
11. Program wychowawczo – profilaktyczny należy dostosować do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
12. Realizacja programu powinna pozwolić uczniom na rozumienie siebie i otaczającego świata. Powinna łagodzić napięcia i stresy, odpowiadać na nurtujące młodych ludzi pytania.
13. Formy pracy z uczniami pozwalają budowanie więzi ze szkołą, jego tradycjami i wartościami.
14. Po zakończeniu roku szkolnego należy zebrać wyniki i wnioski z realizacji programu, które są podstawą pisania programu w następnym roku szkolnym.

Sposób realizacji programu:

1. Treści programu są realizowane przez łączenie treści z podstawy programowej oraz z uwzględnieniem szkolnego zestawu programów nauczania.
2. Przy planowaniu zajęć nauczyciele biorą pod uwagę zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach.
3. Ważnym aspektem realizacji programu jest wykorzystanie bazy lokalowej i materiałowej szkoły.
4. Program jest realizowany zarówno na lekcjach, jak i poza nimi.
5. Przy pracy należy wykorzystać zainteresowania uczniów.
6. W celu realizacji programu, nauczyciele współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
7. Przy pracy z uczniem wskazane są metody aktywizujące.
8. Przy realizacji programu należy uwzględnić nowe technologie.
9. Metody i formy pracy wybiera nauczyciel. Dostosowuje je indywidualnie do potrzeb i możliwości każdej klasy.
10. Przy realizacji programu należy pamiętać o indywidualnym podejściu do każdego ucznia.
11. Przy realizacji programu nauczyciele biorą pod uwagę indywidualną sytuację ucznia, jego problemy rodzinne lub zdrowotne, sytuację bytową
12. Przy planowaniu pracy nauczyciele dostosowują program do potrzeb i możliwości uczniów.
13. Przy realizacji programu nauczyciele dbają o aktywność uczniów zarówno w szkole jak i poza nią. Uczniowie biorą udział w regionalnych uroczystościach, akcjach charytatywnych, zbiórkach dla potrzebujących, rocznicach
14. Inne formy realizacji charakterystyczne dla specyfiki szkoły

Zakres wspomagania rodziców

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Komunikacja szkoła - rodzice.	<ol style="list-style-type: none">1. Ustalenie zasad współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy.2. Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami.3. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w szkole.4. Przekazanie rodzicom obowiązujących regulaminów.

<p>Wspieranie rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku, organizacja spotkań z pedagogiem, logopedą, psychologiem, 2. Pomoc przy kontaktach rodziców z poradnią psychologiczno – pedagogiczną. 3. Pomoc w wyborze zajęć pozalekcyjnych.
<p>Pomoc w zakresie wychowania (w tym pomoc zdrowotna i materialna).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpracuje w zakresie ustalenia podstawowych potrzeb dziecka. 2. Wskazuje możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej. 3. Pomaga rozpoznać uzdolnienia czy pasje dziecka.
<p>Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania dziecka.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań indywidualnych rodziców ze specjalistami (pedagog, psycholog,). 2. Organizacja szkoleń, wykładów, warsztatów 3. Proponowanie ciekawych artykułów, książek, programów 4. Zapraszanie rodziców na uroczystości szkolne.
<p>Pomoc rodzicom w czasie nauki zdalnej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazywanie możliwości udzielenia pomocy w formie zdalnej. 2. Pomoc w uzyskaniu sprzętu do nauczania zdalnego. 3. Pomoc w procesie wychowania (zajęcia zdalne, organizacja ciekawego spędzania czasu wolnego w czasie izolacji,). 4. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku w przypadku choroby lub długiej izolacji.

	5. Uświadomienie rodzicom ich wyjątkowej roli w czasie nauczania zdalnego.
--	--

Zakres wspomagania nauczycieli

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Realizacja działań wychowawczo – profilaktycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja współpracy nauczycieli. 2. Wsparcie metodyczne. 3. Rozbudowanie bazy szkoły po wcześniejszej konsultacji z nauczycielami. 4. Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych. 5. Rozbudowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym.
Komunikacja nauczyciel – rodzice; nauczyciel - uczniowie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dopracowanie kanałów komunikacyjnych 2. Niwelowanie bariery językowej przy współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy (wsparcie tłumaczy). 3. Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami do organizacji pracy w szkole i potrzeb rodziców. 4. Przekazanie niezbędnych materiałów do zapoznania rodziców z prawem wewnętrznym w szkole.
Pomoc nauczycielom wspierającym rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie informacji dotyczących dostępności do specjalistów takich jak pedagog, logopeda, psycholog 2. Organizacja współpracy z poradnią psychologiczno – pedagogiczną. 3. Pomoc w organizacji zajęć pozalekcyjnych.

Pomoc przy organizacji pomocy zdrowotnej i materialnej rodzicom.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie diagnozowania podstawowych potrzeb dziecka. 2. Wskazuje możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki przy pracy z uczniem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów, studiów podyplomowych 2. Dopuszczenie biblioteki. 3. Zwiększenie dostępności do nowych technologii
Pomoc rodzicom w czasie nauki zdalnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc w realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego w formie zdalnej. 2. Pomoc w uzyskaniu sprzętu w przypadku nauczania zdalnego.

ANKIETA EWALUACYJNA

Szanowni Państwo,

prosimy o anonimowe wypełnienie ankiety, która ma na celu zebranie uwag i sugestii potrzebnych do dokonania aktualizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.

1. Uwagi do realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w bieżącym roku szkolnym:

.....

.....

.....

.....

.....

2. Sugestie i propozycje do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na przyszły rok szkolny:

.....

.....

.....

.....

.....

Dziękujemy